

สภาพและความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของนักศึกษา สถาบันการพลศึกษา

STATES AND NEEDS FOR THE RECREATION ACTIVITY MANAGEMENT OF THE STUDENT, INSTITUTE OF PHYSICAL EDUCATION

ศรัณย์ เจียรระไน¹, ดร. อัศวิน มณีอินทร์², ผศ.ดร. วินิดา เจียรระไน³

Saran Jiaranai¹, Dr. Assawin Maneein², Asst.Prof.Dr. Winida Jiaranai³

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาสภาพและเปรียบเทียบความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของนักศึกษา สถาบันการพลศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งเป็น 2 ส่วนส่วนแรก เลือกแบบเฉพาะเจาะจงจำนวน 13 คน ได้แก่ รองอธิการบดีฝ่ายกิจการพิเศษและกิจการนักศึกษา รองอธิการบดีประจำวิทยาเขต ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา ประจำวิทยาเขตหัวหน้าสำนักงานอธิการบดี ผู้อำนวยการกองกิจการนักศึกษา หัวหน้างานกีฬาและนันทนาการ และหัวหน้ากลุ่มกิจกรรมนักเรียนและนักศึกษา ส่วนที่สอง เป็นนักศึกษาสถาบันการพลศึกษา จำนวน 400 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่น .98 การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบค่าที (t-test) และทดสอบค่าเอฟ (F-test)

ผลการวิจัย สรุปได้ดังนี้

1. สภาพการจัดกิจกรรมนันทนาการของนักศึกษาสถาบันการพลศึกษา พบว่า ประเภทของกิจกรรมนันทนาการมีความหลากหลาย การจัดกิจกรรมนันทนาการมีหน่วยงานรับผิดชอบโดยตรง มีนโยบาย แผนงานและงบประมาณสนับสนุน มีการประชาสัมพันธ์ มีการจัดเวลาให้นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรม มีการสำรวจความต้องการของนักศึกษาและมีการจัดโปรแกรมกิจกรรมนันทนาการอย่างชัดเจน มีคณาจารย์ที่มีความรู้ ความชำนาญและมีความสามารถในการจัดกิจกรรมนันทนาการ มีอุปกรณ์ สถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกที่ถาวร มีความเหมาะสม มีความพร้อม พอเพียงและมีความปลอดภัย

¹นิสิตระดับมหาบัณฑิต สาขาวิชาการกีฬานันทนาการและการท่องเที่ยว ภาควิชาสันทนาการ คณะพลศึกษา

^{2,3}อาจารย์ประจำภาควิชาสันทนาการ คณะพลศึกษา

2. นักศึกษาสถาบันการพลศึกษา มีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการ ด้านประเภทกิจกรรม นันทนาการ ที่มีจำนวนมากที่สุด ได้แก่ เกมและกีฬา ส่วนที่มีความต้องการจำนวนน้อยที่สุด ได้แก่ วรรณกรรม (อ่าน พูด เขียน)

3. นักศึกษาสถาบันการพลศึกษา มีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการ ด้านการจัดการ ด้านบุคลากร และด้านอุปกรณ์ สถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก

4. นักศึกษาสถาบันการพลศึกษาที่มีเพศต่างกัน มีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการ แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่นักศึกษาสถาบันการพลศึกษา ที่เรียนวิทยาเขตต่างกันและชั้นปีต่างกัน มีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการ ไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ : ความต้องการ การจัดกิจกรรมนันทนาการ

ABSTRACT

The purposes of this research were to study and compare the states and needs for the recreation activity management of the students, Institute of Physical Education. The sample in this research were consisted of 2 parts. The first part were selected by purposive random sampling included of 13 person as the Vice-President of the Student Activities and Special Affairs, Vice-President of the Campus, Assistant of the Vice-President Campus in the Student Affairs, Head of the President Office, Director of the Student Affairs, Head of the Sport and Recreation Team and Head of the Student Activities Team. The second part were 400 students derived through Multi-stage random sampling. The tools of this research were the interview and the 5 rating scales questionnaire which the researcher constructed and developed with the reliability of .98. The data were analyzed by the statistics of frequency, percentage (%), mean ($\bar{X}$), standard deviation (S.D.), t-test and F-test.

The results were as follows :

1. States for the recreation activity management of the students, Institute of Physical Education were found that the types of recreation activities were appropriate and interest. There were the unit responsible for managing activities for recreation directly, the policy framework and budget supported to the recreation activities, the common to public relations, the time for the students participate in activities, the exploration of the needs for the students and program activities. The Faculty had the knowledge, expertise and ability to manage activities of recreation. There were materials, devices, and locations and facilities for the permanent diversion activities, appropriately, enough availability and security.

2. The Students, Institute of Physical Education needed the types of recreation activities at most was the Games and sports, and Reading, speaking and writing was at least.

3. The Students, Institute of Physical Education needed overall and each aspect of management, personel and materials, devices, and locations and facilities for the recreation activity management was at high level.

4. The Students, Institute of Physical Education with difference gender's needs for the recreation activity management were statistic significantly different at .05 level, but the students, Institute of Physical Education with difference campus and difference class needed for the recreation activity management were not significantly different.

Keywords : Needs Recreation Activity Management

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดจุดมุ่งหมายการจัดการศึกษาไว้ว่า ต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา มีความรู้ คุณธรรม จริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและจัดการศึกษาที่มีกระบวนการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรมและการส่งเสริมให้เกิดความเจริญงอกงามของบุคคล เพื่อสืบสานวัฒนธรรมของสังคม (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2542: 2) สำหรับกรมพลศึกษาได้จัดทำ (ร่าง) แผนพัฒนานันทนาการแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2555–2559) เสนอในการประชุมคณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบ เมื่อวันที่ 8 พฤษภาคม 2555 โดยกำหนดเป้าหมายให้สถานศึกษาร้อยละ 80 ให้จัดการเรียนรู้เรื่องการใช้เวลาว่างและนันทนาการรวมทั้งจัดให้มีกิจกรรมนันทนาการในชีวิตประจำวันแก่เด็ก เยาวชนและประชาชน เพื่อใช้เป็นกรอบในการกำหนดแนวทางพัฒนานันทนาการของชาติให้ดำเนินไปในทิศทางเดียวกันทั่วประเทศ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด และกำหนดยุทธศาสตร์ที่

สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555–2559) ซึ่งมุ่งหวังให้สังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขด้วยความเสมอภาค เป็นธรรม และมีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลง ในยุทธศาสตร์ที่ 2 ให้การผลิตและการพัฒนาบุคลากรในการเป็นผู้นำและการจัดบริการนันทนาการ และยุทธศาสตร์ที่ 3 ให้พัฒนาการบริหารจัดการนันทนาการ (สรุปผลการประชุมคณะรัฐมนตรี. 2555: 1–4) นันทนาการเป็นปัจจัยพื้นฐานหนึ่งในการเสริมสร้างฐานรากของสังคมให้เข้มแข็งโดยมุ่งเน้นการพัฒนาคน ครอบครัว ชุมชน และสังคม ให้เป็นแกนหลักของสังคมไทย มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาคุณภาพคนและกระบวนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง เสริมสร้างคนให้เป็นคนดี มีคุณธรรม จริยธรรม ความซื่อสัตย์สุจริตและรู้จักสามัคคี มีความเข้มแข็งทางวัฒนธรรมเสริมสร้างเครือข่ายในชุมชนให้เชื่อมโยงกับการพัฒนาชนบทและเมืองให้น่าอยู่ อีกทั้ง นันทนาการสามารถนำมาใช้กับการเสริมสร้างเศรษฐกิจ ทำให้ประเทศชาติพัฒนายั่งยืน (สำนักงานพัฒนาการกีฬาและนันทนาการ. 2551: 4) โดยเฉพาะอย่างยิ่ง กิจกรรมนันทนาการมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับชีวิตของทุกคน

ทั้งอดีต ปัจจุบันและอนาคต เพราะเป็นความต้องการของทุกชีวิต ซึ่งรัฐจะต้องจัดให้เพื่อเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีของทุกคน อันเป็นพื้นฐานที่ดีในการสร้างความเข้มแข็งให้กับครอบครัว สังคมและเศรษฐกิจของบ้านเมืองโดยรวม (กรมพลศึกษา. 2539: 76)

สถาบันการศึกษาเป็นหน่วยงานที่มีความสำคัญหน่วยงานหนึ่งของสังคมมีหน้าที่จัดการศึกษาเพื่อให้เยาวชนอย่างเป็นระบบ เพื่อให้เยาวชนได้มีโอกาสศึกษาเล่าเรียนตามอัธยาศัยของบุคคลที่พึงกระทำได้ เพื่อให้เยาวชนได้พัฒนาและเข้าใจในการเจริญเติบโตทั้งทางร่างกาย อารมณ์และสังคม และเพื่อให้มีโอกาสสามารถประกอบอาชีพและเป็นพลเมืองดีของประเทศชาติต่อไป (สมบัติ กาญจนกิจ. 2535: 127–137) การจัดนันทนาการในสถานศึกษา เป็นสิ่งที่จำเป็นและสำคัญยิ่งที่จะช่วยส่งเสริมพัฒนาลักษณะนิสัยพึงประสงค์ของเยาวชน ช่วยให้เขาเหล่านั้นได้มีโอกาสเข้าใจ มีความรักและซาบซึ้งกับกิจกรรมเวลาว่าง รู้จักใช้เวลาให้เกิดประโยชน์โดยการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการอย่างมีจุดหมาย ส่งเสริมการสร้างลักษณะนิสัยและความเป็นพลเมืองที่ดีในอนาคต เสริมสร้างประสบการณ์และลักษณะนิสัยที่พึงประสงค์ในรูปแบบต่างๆ เพื่อสนองความต้องการของนักศึกษา หรือเพื่อชดเชยให้แก่นักศึกษาทั้งในด้านการออกกำลังกาย เพื่อความสนุกสนานรื่นเริงนอกเวลาเรียน หรือเป็นกิจกรรมพิเศษ เพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดี เพื่อพัฒนาจิตใจผู้เรียนให้มีคุณธรรมและจริยธรรม สามารถปรับตัวให้เข้ากับสังคมได้เป็นอย่างดี ทำให้นักศึกษาเกิดการพัฒนาทางด้านร่างกายและจิตใจ การที่นักศึกษาจะประสบความสำเร็จ หรือมีความเจริญเติบโตได้มากน้อย หรือรวดเร็วต่างกัน ขึ้นอยู่กับการเข้าร่วมกิจกรรมเวลาว่างให้เป็นประโยชน์ของนักศึกษา ดังนั้น สถานศึกษา

จะต้องจัดกิจกรรมนันทนาการให้ครบถ้วนเพื่อให้ผู้เรียนสามารถค้นพบสิ่งที่เขาต้องการและความถนัดตามธรรมชาติของตัวเองได้ เป็นอย่างดี ทำให้เขาสามารถพัฒนาตนเองไปในทางที่เหมาะสมและตรงตามที่สังคมต้องการ (ชูชีพ เยาวพัฒน์. 2543: 48–49)

สถาบันการพลศึกษาเป็นสถานศึกษาแห่งหนึ่งสังกัดกระทรวงการทองเที่ยวและกีฬา ประกอบด้วยวิทยาเขต 17 จังหวัด และโรงเรียนกีฬา 12 จังหวัด จัดการเรียนการสอนทั้งในระดับอุดมศึกษาและมัธยมศึกษา มีภารกิจที่สำคัญในการจัดการเรียนการสอน การวิจัย การบริการวิชาการแก่สังคมและการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม โดยต้องดำเนินการตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแผนพัฒนานันทนาการแห่งชาติ ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2555–2559 จึงได้จัดให้มีกลุ่มกีฬาและนันทนาการ กองกิจการนักศึกษา และกิจการพิเศษ สังกัดสำนักงานอธิการบดี มีหน้าที่ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดนันทนาการในสถานศึกษาให้กับนักศึกษาทุกวิทยาเขต โดยกำหนดแนวทางการจัดสถานศึกษา องค์การนักศึกษา เพื่อการพัฒนาคุณลักษณะนักศึกษาและการจัดสวัสดิการนักศึกษาในสถาบัน รวมทั้งการจัดทำแผน โครงการในการให้บริการทางวิชาการด้านการพลศึกษา สุขศึกษา กีฬานันทนาการ วิทยาศาสตร์การกีฬาและวิทยาศาสตร์สุขภาพ โดยในแต่ละปี การศึกษามีนิสิตเข้าร่วมกิจกรรมทางนันทนาการ อาทิเช่น โครงการไหว้ครู โครงการ 12 สิงหา โครงการวันปิยมหาราช โครงการประเพณีลอยกระทง โครงการแข่งขันกรีฑานักเรียน ประจำปีการศึกษา โครงการกีฬาสถาบันการพลศึกษาแห่งประเทศไทย วิทยาเขตทั้ง 17 จังหวัด (ในปัจจุบัน พ.ศ. 2554 เป็นครั้งที่ 36) การแข่งขันฟุตบอลและฟุตซอลชาย-หญิง พิธีการไหว้ครูประจำปี โครงการค่ายพักแรมนันทนาการ โครงการอบรมผู้นำนันทนาการ การแข่งขัน

กีฬาจักรยานมินิครอสคันทรี่ จัดโดยสถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตชลบุรี พิธีไหว้ (ครู ครูมวยไทย ครูกระบี่-กระบอง) งานประเพณีเดิน-วิ่ง นมัสการครูบาทวีรวิชัย-ดอยสุเทพ โครงการแข่งขันกีฬาภายใน ประจำปีโครงการวิ่งมินิ (วิ่ง เพื่อสุขภาพ รอบคูเมืองระยะทาง 8 กิโลเมตร) จัดโดยสถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตเชียงใหม่ โครงการความร่วมมือผู้ฝึกสอนกีฬาเนตบอลขั้นพื้นฐานระหว่างกรมพลศึกษากับสถาบันการพลศึกษา โครงการจัดการแข่งขันกอล์ฟกีฬาโรงเรียนกีฬาแห่งประเทศไทย การอบรมเชิงปฏิบัติการการเดินแอโรบิคขั้นสูง การแข่งขันกีฬาเนตบอลนานาชาติ (The Internation Netball Bangkok Super Cup) จัดโดยสถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตกรุงเทพฯ การจัดโปรแกรมการแข่งขันกีฬาเทเบิลเทนนิส การแข่งขันกีฬานักเรียนจังหวัดสมุทรสาคร "สาครเกมส์" โครงการพลศึกษาอาสารวมใจพัฒนาป่าชายเลน ชมรมอาสาพัฒนา องค์การนักศึกษา จัดโดยสถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตสมุทรสาคร เป็นต้น (สถาบันการพลศึกษา. 2555: ออนไลน์)

ด้วยเหตุที่ สถาบันการพลศึกษาทั้ง 17 วิทยาเขต มีสถานที่ตั้งอยู่ใน 4 ภูมิภาค ได้แก่ ภาคเหนือ ภาคกลาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคใต้ จัดการศึกษาแบ่งเป็น 3 คณะวิชา ได้แก่ คณะศิลปศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์และคณะวิทยาศาสตร์การกีฬาและสุขภาพ มีนักศึกษาซึ่งเป็นกำลังสำคัญของประเทศชาติในอนาคต จำนวนมากถึง 10,485 คน (กองวิชาการสถาบันการพลศึกษา ปีการศึกษา 2555: ออนไลน์) ควรได้รับการจัดกิจกรรมนันทนาการที่ทำให้เกิดการพัฒนาและเข้าใจในการเจริญเติบโตทั้งทางร่างกาย อารมณ์และสังคม ในการนี้ ผู้วิจัยซึ่งทำงานในตำแหน่งนักพัฒนากีฬา ด้านนันทนาการ กรมพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา จึงมีความสนใจที่จะ

ศึกษาสภาพและความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของสถาบันการพลศึกษา เพื่อผู้เกี่ยวข้องจะได้นำผลจากการวิจัยไปปรับปรุง แก้ไข พัฒนาและตอบสนองความต้องการเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อนักศึกษา เพื่อให้มีความเจริญงอกงามของบุคคล อันได้แก่ความสมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจสติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขต่อไป

ความมุ่งหมายในการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการจัดกิจกรรมนันทนาการของนักศึกษา สถาบันการพลศึกษา
2. เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของนักศึกษา สถาบันการพลศึกษา ตามตัวแปรเพศ วิทยาเขตและชั้นปี

ความสำคัญของการวิจัย

ผลของการวิจัยครั้งนี้ ทำให้ทราบสภาพและความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของนักศึกษา สถาบันการพลศึกษา ซึ่งมีประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักศึกษาให้เกิดผลดีตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติเพื่อที่ผู้เกี่ยวข้องจะได้นำผลจากการวิจัยไปปรับปรุง แก้ไข พัฒนาและตอบสนองความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการได้อย่างเหมาะสมเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อนักศึกษา สถาบันการพลศึกษา นอกจากนี้ ยังเป็นข้อมูลในการศึกษาค้นคว้าสำหรับผู้ที่ทำวิจัยและผู้สนใจต่อไป

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการสัมภาษณ์

ประชากรที่ใช้ในการสัมภาษณ์ ได้แก่ รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษาและกิจการพิเศษ รองอธิการบดีประจำวิทยาเขต ผู้ช่วยรองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา ประจำวิทยาเขต หัวหน้าสำนักงานอธิการบดี ผู้อำนวยการกองกิจการนักศึกษา หัวหน้ากลุ่มกีฬาและนันทนาการ หัวหน้ากลุ่มกิจกรรมนักเรียนและนักศึกษา ของสถาบันการพลศึกษาที่ดำรงตำแหน่งในปีการศึกษา 2555 รวมทั้งสิ้นจำนวน 39 คน (กองวิชาการ สถาบันการพลศึกษา ปีการศึกษา 2555: ออนไลน์)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการสัมภาษณ์ ได้แก่ รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษาและกิจการพิเศษ 1 คน รองอธิการบดีประจำวิทยาเขตและผู้ช่วยรองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา ประจำวิทยาเขต จำนวน 8 คน ได้มาจากการกำหนดโควตา (Quota) 4 ภูมิภาคๆ ละ 1 วิทยาเขตๆ ละ 2 คน โดยเลือกแบบเจาะจง (Purposive random sampling) จากวิทยาเขตที่มีนิสิตจำนวนมากที่สุด จำนวน 4 วิทยาเขต ได้แก่ วิทยาเขตสุโขทัย วิทยาเขตสุพรรณบุรี วิทยาเขตมหาสารคามและวิทยาเขตยะลา หัวหน้าสำนักงานอธิการบดี ผู้อำนวยการกองกิจการนักศึกษา หัวหน้ากลุ่มกีฬาและนันทนาการ หัวหน้ากลุ่มกิจกรรมนักเรียนและนักศึกษา จำนวน 4 คน ของสถาบันการพลศึกษาที่ดำรงตำแหน่งในปีการศึกษา 2555 รวมจำนวน 13 คน

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการสอบถาม

ประชากรที่ใช้แบบสอบถาม ได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรีของสถาบันการพลศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในปีการศึกษา 2555 จำนวน 10,485 คน (กองวิชาการ สถาบันการพลศึกษา ปีการศึกษา 2555: ออนไลน์)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการสอบถาม ได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรีของสถาบันการพลศึกษาจำนวน 17 วิทยาเขตที่กำลังศึกษาอยู่ในปีการศึกษา 2555 กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง (Sample size) โดยเทียบจากตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง ของเครซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan; 1970: 608) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 377 คน แต่เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครบและสมบูรณ์ ผู้วิจัยจึงเก็บข้อมูลจำนวน 400 คน เลือกกลุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage random sampling) โดยคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างจากวิทยาเขตที่มีนิสิตจำนวนมากที่สุด ได้ 4 วิทยาเขต ได้แก่ วิทยาเขตสุโขทัย วิทยาเขตสุพรรณบุรี วิทยาเขตมหาสารคาม และวิทยาเขตยะลา กำหนดโควตา (Quota) วิทยาเขตละ 100 คน และ 4 ชั้นปีๆ ละ 25 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่ สถานภาพของนักศึกษา สถาบันการพลศึกษา แบ่งออกเป็น เพศ วิทยาเขตและชั้นปี

2. ตัวแปรตาม ได้แก่ สภาพและความต้องการจัดกิจกรรมนันทนาการ แบ่งเป็น 4 ด้าน ได้แก่ ด้านประเภทกิจกรรมนันทนาการ ด้านการจัดการ ด้านบุคลากร และด้านอุปกรณ์ สถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. สภาพ หมายถึง สภาพการจัดกิจกรรมนันทนาการของนักศึกษา สถาบันการพลศึกษา

2. ความต้องการ หมายถึง ความรู้สึกเฉพาะบุคคล ความปรารถนา ความประสงค์ หรือความเป็นไปได้ที่อยากให้เกิดสิ่งใดสิ่งหนึ่ง งานวิจัยนี้ หมายถึง ความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของนักศึกษา สถาบันการพลศึกษา แบ่งเป็น 4 ด้าน ได้แก่ ด้าน

ประเภทกิจกรรมนันทนาการ ด้านการจัดการ ด้านบุคลากร และด้านอุปกรณ์สถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก

3. การจัดกิจกรรมนันทนาการ หมายถึง การดำเนินการจัดกิจกรรมนันทนาการ ที่ผู้ปฏิบัติ หรือกระทำในเวลาว่างจากภารกิจประจำวัน ด้วยความสมัครใจและเป็นกิจกรรมที่ต้องไม่ขัดต่อขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรมและกฎหมายบ้านเมือง เพื่อความสนุกสนาน เพลิดเพลิน ก่อให้เกิดการพัฒนา หรือความเจริญงอกงามทางกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา งานวิจัยนี้ หมายถึง การจัดกิจกรรมนันทนาการในสถาบันการพลศึกษา เพื่อให้นักศึกษาเข้าร่วม แบ่งออกเป็น 11 ประเภท ตามแผนพัฒนานันทนาการแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2555-2559) ได้แก่ ศิลปหัตถกรรม เกมและกีฬา การเต้นรำ การละคร งานอดิเรก การดนตรีและร้องเพลง กิจกรรมกลางแจ้ง/นอกเมือง

วรรณกรรม (อ่าน พุด เขียน) กิจกรรมทางสังคม กิจกรรมพิเศษตามเทศกาล และการบริการอาสาสมัคร

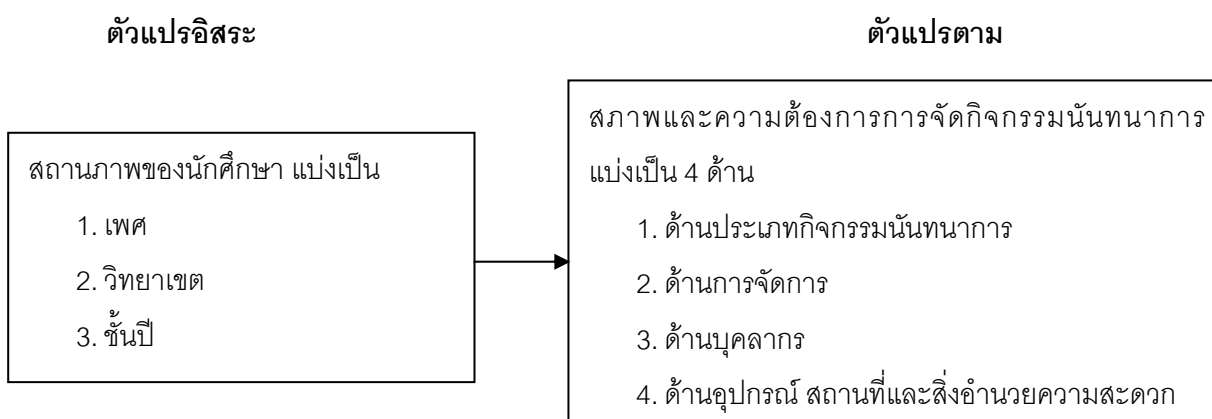
4. นักศึกษาสถาบันการพลศึกษา หมายถึง บุคคลที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรีปีการศึกษา 2555 ของสถาบันการพลศึกษา 17 วิทยาเขต แบ่งเป็นดังนี้

4.1 เพศ แบ่งเป็นเพศชายและเพศหญิง

4.2 วิทยาเขต หมายถึง สถานที่ตั้งของสถาบันการพลศึกษาทั้ง 17 จังหวัด แบ่งตามภูมิภาค งานวิจัยนี้ หมายถึง วิทยาเขตที่มีจำนวนนักศึกษามากที่สุดในแต่ละภูมิภาค ได้แก่ วิทยาเขตสุโขทัย วิทยาเขตสุพรรณบุรี วิทยาเขตมหาสารคามและวิทยาเขตยะลา

4.3 ชั้นปี หมายถึง ระดับชั้นเรียนของนักศึกษา สถาบันการพลศึกษา 17 จังหวัด แบ่งออกเป็น 4 ชั้นปี ได้แก่ ปีที่ 1 ปีที่ 2 ปีที่ 3 และปีที่ 4 (รวมถึงชั้นปีที่ 5-6)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานในการวิจัย

1. นักศึกษาสถาบันการพลศึกษา ที่มีเพศต่างกันมีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการแตกต่างกัน
2. นักศึกษาสถาบันการพลศึกษา ที่เรียนวิทยาเขตต่างกันมีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการแตกต่างกัน
3. นักศึกษาสถาบันการพลศึกษา ที่เรียนชั้นปีต่างกันมีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการแตกต่างกัน

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ศึกษาค้นคว้าหนังสือ เอกสาร บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม
2. ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) 5 ระดับ
3. สร้างแบบสอบถามจาก ข้อ 1 และ 2 โดยกำหนดขอบเขตและโครงสร้างของแบบสอบถาม เพื่อให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัย

ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย

1. แบบสัมภาษณ์สภาพการจัดกิจกรรมนันทนาการของนักศึกษา สถาบันการพลศึกษา ชนิดมีโครงสร้าง (Structure) จำนวน 8 ข้อ
2. แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป เกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วยเพศ วิทยาเขตและชั้นปี เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) จำนวน 3 ข้อ
3. แบบสอบถามความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของนักศึกษา สถาบันการพลศึกษา ด้านประเภทกิจกรรมนันทนาการ เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) จำนวน 11 ข้อ

4. แบบสอบถามความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของนักศึกษา สถาบันการพลศึกษา 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดการ ด้านบุคลากร และด้านอุปกรณ์ สถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scales) มี 5 ระดับ ตามวิธีการของไลเคอร์ท (Likert's scales) จำนวน 30 ข้อ

การหาคุณภาพเครื่องมือ

1. นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้ว เสนอคณะกรรมการควบคุมปริญญาโท เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของการใช้สำนวนและภาษา
2. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว เสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน เพื่อดำเนินการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content) เหนิงประจักษ์ (Face validity)
3. ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญและคณะกรรมการควบคุมปริญญาโท แล้วไปทดลองใช้ (Try-out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจริง จากนักศึกษาศูนย์การพลศึกษา วิทยาเขตชลบุรี จำนวน 30 คน เพื่อหาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยการคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบแอลฟา (α -Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach, 1970: 161) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ .98 ได้จำนวน 30 ข้อ
4. นำแบบสอบถามเสนอคณะกรรมการควบคุมปริญญาโทตรวจสอบอีกครั้ง แล้วนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. แบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ฉบับที่ 1 ที่ข้อความและให้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 13 คน ตรวจสอบคำตอบด้วยตนเอง ในวันประชุมเพื่อเตรียม

การจัดการแข่งขันกีฬามหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทย ครั้งที่ 40 เมื่อวันที่ 1-9 พฤศจิกายน 2555 ณ สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตชลบุรี

2. แบบสอบถาม ผู้วิจัยติดต่อเจ้าหน้าที่สำนักงานรองอธิการบดี 4 วิทยาเขต เพื่อขอความอนุเคราะห์แจกและเก็บแบบสอบถามจากนักศึกษาสถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตละ 100 คน รวมจำนวน 400 คน โดยผู้วิจัยกำหนดนัดวันที่ส่งและขอรับแบบสอบถามกลับคืนด้วยตนเอง

การจัดกระทำข้อมูล

ส่วนที่ 1 แบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยเรียบเรียงข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 100 สรุปและนำเสนอในรูปแบบความเรียง

ส่วนที่ 2 แบบสอบถาม ดำเนินการดังนี้

1. แบบสอบถามตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยคัดเลือกแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ได้จำนวน 400 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

2. แบบสอบถามตอนที่ 2 และตอนที่ 3 ผู้วิจัยคัดเลือกแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ ได้จำนวน 400 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 แล้วทำการลงรหัส (Coding) และจัดทำคู่มือการลงรหัส

3. แบบสอบถามตอนที่ 4 ความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการ เพิ่มเติม ปรากฏว่า ไม่มีนักศึกษาเสนอความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการเพิ่มเติม

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ วิทยาเขตและชั้นปีของนักศึกษาสถาบันการพลศึกษา วิเคราะห์หาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) แล้ว

นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

2. ข้อมูลตอนที่ 2 ความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของนักศึกษา สถาบันการพลศึกษา ด้านประเภทกิจกรรมนันทนาการ วิเคราะห์หาค่าความถี่และค่าร้อยละ แล้วนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

3. ข้อมูลตอนที่ 3 ความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของนักศึกษา สถาบันการพลศึกษา ด้านการจัดการ ด้านบุคลากร และด้านอุปกรณ์ สถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวก วิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) โดยรวมและเป็นรายด้าน แล้วนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

4. การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของนักศึกษา สถาบันการพลศึกษา ระหว่างคะแนนเฉลี่ยของตัวแปรที่มี 2 กลุ่ม ได้แก่ เพศ ใช้สถิติการทดสอบค่าที (t-test) และค่าเอฟ (F-test) สำหรับตัวแปรที่มากกว่า 2 กลุ่ม ได้แก่ วิทยาเขตและชั้นปี แล้วนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

สรุปผลการวิจัย

ส่วนที่ 1 สภาพการจัดกิจกรรมนันทนาการของนักศึกษา สถาบันการพลศึกษา พบว่า ประเภทของกิจกรรมนันทนาการมีความหลากหลาย การจัดกิจกรรมนันทนาการมีหน่วยงานรับผิดชอบโดยตรง มีนโยบาย แผนงานและงบประมาณสนับสนุน มีการประชาสัมพันธ์ มีการจัดเวลาให้นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรม มีการสำรวจความต้องการของนักศึกษาและมีการจัดโปรแกรมกิจกรรมนันทนาการอย่างชัดเจน มีคณาจารย์ที่มีความรู้ ความชำนาญและมีความสามารถในการจัดกิจกรรมนันทนาการ มีอุปกรณ์ สถานที่และ

สิ่งอำนวยความสะดวกที่ถาวร มีความเหมาะสม มีความพร้อม พอเพียงและมีความปลอดภัย

ส่วนที่ 2 ความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของนักศึกษา สถาบันการพลศึกษา

ตอนที่ 1 จำนวนและค่าร้อยละของนักศึกษาสถาบันการพลศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง มีจำนวน 400 คน เป็นเพศชาย จำนวน 208 คน คิดเป็นร้อยละ 52.00 เพศหญิง จำนวน 192 คน คิดเป็นร้อยละ 48.00 เป็นนักศึกษาวิทยาเขต สุโขทัย วิทยาเขตสุพรรณบุรี วิทยาเขตมหาสารคามและวิทยาเขตยะลา จำนวนวิทยาเขตละ 100 คน คิดเป็นร้อยละ 25.00 เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ชั้นปีที่ 2 ชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 จำนวนชั้นปีละ 100 คน คิดเป็นร้อยละ 25.00

ตอนที่ 2 ความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของนักศึกษา สถาบันการพลศึกษา ด้านประเภทกิจกรรมนันทนาการ พบว่า นักศึกษามีความต้องการกิจกรรมนันทนาการที่มีจำนวนมากที่สุด ได้แก่ เกมและกีฬา ส่วนที่มีความต้องการจำนวนน้อยที่สุด ได้แก่ วรรณกรรม (อ่าน พูด เขียน)

ตอนที่ 3 ความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของนักศึกษา สถาบันการพลศึกษา ด้านการจัดการ ด้านบุคลากร และด้านอุปกรณ์ สถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก พบว่า นักศึกษามีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการ โดยรวมและรายด้าน ทุกด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบดังนี้

1. ด้านการจัดการ พบว่า นักศึกษาสถาบันการพลศึกษามีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการ อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยนักศึกษามีความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ การเก็บอัตราค่าธรรมเนียมการให้บริการโดยรวมของทุกประเภทกิจกรรม การจัดกิจกรรมที่มีความหลากหลายประเภทการจัดระบบรักษาความปลอดภัยภายในและรอบๆ

สถานที่จัดกิจกรรม การจัดงบประมาณสนับสนุนอย่างพอเพียง การจัดประชาสัมพันธ์กิจกรรมต่างๆ อย่างชัดเจน การจัดระยะเวลาเปิด-ปิดการให้บริการที่เหมาะสม และการติดตามและประเมินผลการจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง

2. ด้านบุคลากร พบว่า นักศึกษามีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการ อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยนักศึกษามีความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ เจ้าหน้าที่ที่มีจำนวนเพียงพอต่อจำนวนผู้ใช้บริการ เจ้าหน้าที่ที่มีคุณธรรมและจริยธรรม เจ้าหน้าที่ที่มีมารยาทและใช้คำพูดที่สุภาพ

3. ด้านอุปกรณ์ สถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก พบว่า นักศึกษาสถาบันการพลศึกษามีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการ อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยนักศึกษามีความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ สถานที่ที่มีความร่มรื่น สวยงาม

ตอนที่ 4 เปรียบเทียบความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของนักศึกษา สถาบันการพลศึกษาตามตัวแปรเพศ วิทยาเขตและชั้นปี พบดังนี้

1. นักศึกษาสถาบันการพลศึกษา ที่มีเพศต่างกันมีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการแตกต่างกัน

2. นักศึกษาสถาบันการพลศึกษา ที่เรียนวิทยาเขตต่างกันมีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการไม่แตกต่างกัน

3. นักศึกษาสถาบันการพลศึกษา ที่เรียนชั้นปีต่างกันมีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผลการวิจัย

1. สภาพการจัดกิจกรรมนันทนาการของนักศึกษา สถาบันการพลศึกษา พบว่า ประเภทของกิจกรรมนันทนาการมีความหลากหลาย การจัด

กิจกรรมนันทนาการมีหน่วยงานรับผิดชอบโดยตรง มีนโยบาย แผนงานและงบประมาณสนับสนุน มีการประชาสัมพันธ์ มีการจัดเวลาให้นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรม มีการสำรวจความต้องการของนักศึกษาและมีการจัดโปรแกรมกิจกรรมนันทนาการอย่างชัดเจน มีคณาจารย์ที่มีความรู้ ความชำนาญและมีความสามารถในการจัดกิจกรรมนันทนาการ มีอุปกรณ์ สถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกที่ถาวร มีความเหมาะสม มีความพร้อม พอเพียงและมีความปลอดภัย ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะสถาบันการพลศึกษา มีนโยบายการจัดกิจกรรมนันทนาการ ที่มีความสอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 10 พ.ศ. 2550-2554) ในการกำหนดมาตรการและกลไกหลัก เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมให้นักศึกษาได้เข้าร่วมกิจกรรมมากขึ้น โดยให้จัดกิจกรรมนันทนาการอย่างหลากหลาย น่าสนใจ พอเพียง ฝึกอบรมให้ความรู้ทางด้านดนตรี กีฬา ศาสนา การใช้ชีวิตในสังคมและให้จัดสถานที่ออกกำลังกายเพื่อพัฒนาสุขภาพและนันทนาการ และสอดคล้องกับแผนพัฒนานันทนาการแห่งชาติฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2550-2554) ที่กำหนดให้มีการส่งเสริมเด็กและเยาวชนในสถานศึกษาให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้เวลาที่มีอยู่ให้เป็นประโยชน์และประกอบกิจกรรมนันทนาการจนเป็นวิถีชีวิต ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นลินี ศิริ (2533: 104-105) ศึกษาความคิดเห็นของนิสิตที่ไม่เคยเข้าร่วมกิจกรรมทั้งในกิจกรรมสโมสรมนีสิตจุฬา (กิจกรรมส่วนกลาง) กิจกรรมฝ่ายวิชาการ กิจกรรมฝ่ายพัฒนาสังคมบำเพ็ญประโยชน์ กิจกรรมฝ่ายศิลปวัฒนธรรมและกิจกรรมฝ่ายกีฬา สรุปได้ว่าชมรมต่างๆ ควรจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับความต้องการของนิสิตและสอดคล้องกับรายงานผลการสำรวจความต้องการจำเป็นของนิสิตชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2552 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (2552:

4-5) ที่เข้าร่วมงานปฐมนิเทศ จำนวนทั้งสิ้น 2,160 คน พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีความคิดเห็นต่อการมีโครงการ/กิจกรรมด้านจิตวิทยาเพื่อพัฒนาศักยภาพให้เลือกได้ตามความสนใจ มากที่สุด จำนวน 827 คน (38.29%)

2. ความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของนักศึกษา สถาบันการพลศึกษา ด้านประเภทกิจกรรมนันทนาการ พบว่า นักศึกษามีความต้องการกิจกรรมนันทนาการประเภทเกมและกีฬา อยู่ในระดับมากที่สุด ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะ นักศึกษาสถาบันการพลศึกษามีความสนใจ มีทักษะและความสามารถในกิจกรรมเกมและกีฬา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกรมพลศึกษา (2549: 3-8) ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานกิจการนันทนาการในประเทศไทยกลุ่มวิจัยและพัฒนา สำนักส่งเสริมและพัฒนา นันทนาการ และพบว่า การจัดกิจกรรมนันทนาการโดยรวม ที่นักศึกษาชอบมากที่สุด ได้แก่ ฟุตบอล รองลงมาได้แก่ เปตอง กิจกรรมในสนามกีฬา เกมในสนามเด็กเล่น ตามลำดับ

3. ความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของนักศึกษา สถาบันการพลศึกษา ด้านการจัดการด้านบุคลากร และด้านอุปกรณ์ สถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก พบว่า นักศึกษามีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการ โดยรวม วิทยาด้าน ทุกด้านและทุกข้อ อยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะว่า นักศึกษาตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ตามความสนใจซึ่งเกิดจากแรงจูงใจภายใน โดยมีพื้นฐานความพึงพอใจและความสนใจของนักศึกษาเป็นที่ตั้ง (บุญเสริม อุทัยผล. 2530 : 14-18) ดังที่ เจ บี แนช (Jay B. Nash, อ้างอิงจากเอนก หงษ์ทองคำ. 2542: 1-2) กล่าวว่า นันทนาการ เป็นการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ มีคุณค่า จากกิจกรรมต่างๆ ที่สร้างความสัมพันธ์กับ

สภาวะหรือสิ่งแวดล้อมที่ขึ้นอยู่กับความสนใจ ประสบการณ์แต่ละบุคคล และการเข้าร่วมกิจกรรม นันทนาการในสถานศึกษาทำให้นักศึกษารู้จักทำงานร่วมกับผู้อื่น มีเพื่อนมากขึ้น และช่วยให้นิสัยใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ และสมบัติ กาญจนกิจ (2544: 31-32) เสนอว่า การเลือกกิจกรรมนันทนาการ ตามความสนใจ และความต้องการของบุคคล เป็นการส่งเสริมสุขภาพ และบุคลิกภาพแก่ตนเอง ช่วยสร้างความเข้าใจระหว่าง ความสัมพันธ์ของมนุษย์กับธรรมชาติ อีกทั้งยังช่วยสืบ ทอดศิลปวัฒนธรรมของชาติให้คงอยู่ต่อไป ส่งผลต่อ การพัฒนาร่างกายและอารมณ์สุขของมนุษย์ มีความ สนุกสนาน (Fun) และสุขสงบ (Peace) และพัฒนา สังคมและสติปัญญาของมนุษย์ (สมบัติ กาญจนกิจ. 2544: 38-56) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกฤตยา กรณ์ เจริญทรัพย์ (2547: บทคัดย่อ) เรื่อง พฤติกรรม การเข้าร่วมกิจกรรมของนิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒในรูปแบบกิจกรรมบังคับ พบว่า นิสิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในระดับปริญญาตรี มี พฤติกรรมการเข้าร่วมกิจกรรมนิตในรูปแบบกิจกรรม บังคับ โดยรวมและรายด้านในระดับมาก สอดคล้องกับ งานวิจัยของ ธีัญชนก เฟื่องผา (2548: บทคัดย่อ) เรื่อง สภาพและความคาดหวังต่อการเข้าร่วมกิจกรรม นันทนาการด้านศิลปวัฒนธรรมของมหาวิทยาลัย รามคำแหง พบว่า นักศึกษาคาดหวังต่อการเข้าร่วม กิจกรรมนันทนาการด้านศิลปวัฒนธรรมใหญ่ อยู่ใน ระดับสูงมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ร้อยโท หญิง กิรณา กาญจนินทุ(2549: บทคัดย่อ) เรื่อง ความ ต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของนักศึกษาวิชา ทหาร ศูนย์ฝึกนักศึกษาวิชาทหาร ศูนย์การกำลังสำรอง ถนนวิภาวดีรังสิต กรุงเทพมหานคร พบว่า นักศึกษา วิชาทหาร มีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการ อยู่ในระดับมาก ทั้งโดยรวมและรายข้อ

4. เปรียบเทียบความต้องการการจัดกิจกรรม นันทนาการของนักศึกษา สถาบันการพลศึกษา ตามตัว แปรเพศ วิทยาเขตและชั้นปี พบดังนี้

นักศึกษาสถาบันการพลศึกษา ที่มีเพศต่างกัน มีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการแตกต่างกัน ที่เป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะความแตกต่างระหว่างบุคคล ในเรื่องเพศ มีผลต่อทัศนคติ อีกทั้ง นิสิตทั้งเพศชายและ เพศหญิงอาจได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับกิจกรรม นันทนาการ ในชมรมต่างๆ อย่างทั่วถึง สอดคล้องกับ งานวิจัยของ กฤตยากรณ์ เจริญทรัพย์ (2547: บทคัดย่อ) เรื่อง พฤติกรรมการเข้าร่วมกิจกรรมของนิสิตปริญญา ตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒในรูปแบบกิจกรรม บังคับ พบว่า นิสิตเพศชายแลเพศหญิง มีพฤติกรรมการ เข้าร่วมกิจกรรมในรูปแบบกิจกรรมบังคับ โดยรวมและ รายด้าน แตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธีัญชนก เฟื่องผา (2548: บทคัดย่อ) เรื่อง สภาพและ ความคาดหวังต่อการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการด้าน ศิลปวัฒนธรรมของมหาวิทยาลัยรามคำแหง พบว่า นักศึกษาที่มีเพศต่างกัน มีความคาดหวังต่อการเข้าร่วม กิจกรรมนันทนาการด้านศิลปวัฒนธรรมของ มหาวิทยาลัยรามคำแหง แตกต่างกัน

นักศึกษาสถาบันการพลศึกษา ที่เรียนวิทยา เขตต่างกันมีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการ ไม่แตกต่างกัน ที่เป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะ ความ ต่างเกี่ยวกับภูมิภาคไม่มีผลต่อความต้องการการ จัดกิจกรรมนันทนาการของนักศึกษาสถาบันการพล ศึกษา เพราะนักศึกษามีความสนใจและมีความถนัดใน กิจกรรมนันทนาการที่มีความหลากหลายอยู่แล้ว ซึ่ง สอดคล้องกับงานวิจัยของ กรมพลศึกษา (2549: 3-8) วิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงาน กิจกรรมนันทนาการในประเทศไทยกลุ่มวิจัยและพัฒนา สำนักส่งเสริมและพัฒนานันทนาการ พบว่า การจัด

กิจกรรมนันทนาการภาคกลาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคตะวันออก และภาคใต้ มีปัญหาการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลางทุกภาค โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคใต้ ภาคกลางและภาคตะวันออก

นักศึกษาสถาบันการพลศึกษา ที่เรียนชั้นปีต่างกัน มีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการไม่แตกต่างกัน ที่เป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะความแตกต่างเรื่องชั้นปีไม่มีผลต่อทัศนคติของการจัดกิจกรรมนันทนาการในสถานศึกษา นิสิตต้องการผ่อนคลายความเครียดและต้องการหาเพื่อน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสิวานี เชม (2542 : บทคัดย่อ) เรื่อง การศึกษาพฤติกรรมการออกกำลังกายและการเล่นกีฬาของนิสิตนักศึกษาในมหาวิทยาลัยของรัฐ พบว่า นิสิตนักศึกษาชายและนิสิตนักศึกษาหญิงในมหาวิทยาลัยของรัฐ ชั้นปีที่ 1 ปีที่ 2 ปีที่ 3 และปีที่ 4 มีพฤติกรรมการออกกำลังกายและการเล่นกีฬา ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ กฤตยาภรณ์ เจริญทรัพย์ (2547: บทคัดย่อ) เรื่อง พฤติกรรมการเข้าร่วมกิจกรรมของนิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒในรูปแบบกิจกรรมบังคับ พบว่า นิสิตที่ศึกษาในชั้นปีที่ต่างกัน มีพฤติกรรมการเข้าร่วมกิจกรรมในรูปแบบกิจกรรมบังคับ โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปราโมทย์ ปรีไทย (2551: บทคัดย่อ) เรื่อง ความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนในโรงเรียน อาชีวศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตพื้นที่ การศึกษากรุงเทพมหานคร 3 พบว่า นิสิตที่เรียนชั้นปีต่างกันมีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการ ไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมัคร ภูมิเขต (2551: บทคัดย่อ) วิจัยเรื่อง ความพึงพอใจของนิสิตระดับปริญญาตรีที่มีต่อการเข้าร่วม

กิจกรรมตามหลักสูตรการศึกษาของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่า นิสิตที่เรียนชั้นปีต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการเข้าร่วมกิจกรรมตามหลักสูตรการศึกษาของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการทำการวิจัยครั้งนี้

1. สถาบันการพลศึกษาขาดบุคลากรทางนันทนาการเพื่อปฏิบัติหน้าที่โดยตรง จึงควรรับบุคลากรทางนันทนาการเพื่อปฏิบัติหน้าที่ ซึ่งจะแก้ไขปัญหาการขาดบุคลากร และบุคลากรไม่มีความรู้
2. นักศึกษามีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการในระดับมาก ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น ฝ่ายกิจการนักศึกษา สถาบันการพลศึกษาและกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ควรรณรงค์ให้ความรู้ นักศึกษา ให้เห็นความสำคัญของกิจกรรมนันทนาการ และการเข้าร่วมกิจกรรม สร้างแรงจูงใจให้ทุกคนเข้าร่วมและประกอบกิจกรรมนันทนาการ ให้เป็นวิถีชีวิต เพราะจะช่วยให้ นักศึกษา มีความสมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ อารมณ์และสังคม
3. ควรจัดกิจกรรมนันทนาการในวันหยุดให้มากขึ้น เพื่อให้ นักศึกษา ได้เข้าร่วมกิจกรรมกับครอบครัวเพื่อเป็นการสร้างความมั่นคงทางสังคมและความเข้มแข็งของครอบครัว
4. ควรจัดกิจกรรมนันทนาการในเชิงบูรณาการร่วมกับหน่วยงานอื่น เช่น ชุมชน ภาคธุรกิจเอกชน เป็นต้น
5. ควรตั้งอัตราของเจ้าหน้าที่นันทนาการเพื่อดำเนินงานด้านนันทนาการวิทยาเขตละ 1 คน เพื่อให้สามารถบริการนักศึกษาได้อย่างทั่วถึง
6. ควรจัดทำคู่มือ เอกสาร ตำรา เผยแพร่กิจกรรมนันทนาการสำหรับนักศึกษา

7. ควรจัดอบรมบุคลากร สร้างเครือข่าย ให้นักศึกษามีความรู้ไปดำเนินการในสถานที่ต่างๆ ได้อย่างถูกต้องตามหลักวิชา มีประสิทธิภาพ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตคนในสังคม

8. ควรมีการติดตามประเมินผลความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการ โดยนำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาการจัดกิจกรรมนันทนาการให้ตรงกับความสนใจและความต้องการมากที่สุด เพื่อสร้างสรรค์และพัฒนานักศึกษาที่เข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการให้บรรลุเป้าหมายของการพัฒนาร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการจัดกิจกรรมนันทนาการของสถาบันการพลศึกษา
2. การจัดกิจกรรมนันทนาการตามความเป็นจริงและความคาดหวังของนักศึกษาสถาบันการพลศึกษา
3. ปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการของนักศึกษาสถาบันการพลศึกษา
4. พฤติกรรมการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการของนักศึกษาสถาบันการพลศึกษา

บรรณานุกรม

- กรมพลศึกษา. (2549). การศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานกิจกรรมนันทนาการในประเทศไทย. กลุ่มวิจัยและพัฒนา สำนักส่งเสริมและพัฒนานันทนาการ. อัดสำเนา.
- กลุ่มวิจัยและพัฒนา. (2549). การศึกษาความต้องการในการจัดกิจกรรมนันทนาการสำหรับเยาวชนในกรุงเทพมหานคร. สำนักส่งเสริมและพัฒนานันทนาการ สำนักงานพัฒนาการกีฬาและนันทนาการ. อัดสำเนา.
- กฤตยาภรณ์ เจริญทรัพย์. (2547). พฤติกรรมการเข้าร่วมกิจกรรมของนิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒในรูปแบบกิจกรรมบังคับ. วิทยานิพนธ์ กศ.ม (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ชูชีพ เยาวพัฒน์. (2543). นันทนาการ. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ไอเดียเนสต์
- ธัญชนก เฟื่องผา. (2548). สภาพและความคาดหวังต่อการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการด้านศิลปวัฒนธรรมของมหาวิทยาลัยรามคำแหง. วิทยานิพนธ์ วท.ม. (การจัดการนันทนาการ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- ปราโมทย์ ปรีไทย. (2551). **ความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนในโรงเรียนอาชีวศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตพื้นที่การศึกษา.**
กรุงเทพมหานคร: ปรินญาณิพนธ์ วท.ม. (การจัดการนันทนาการ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- พัฒนาการกีฬาและนันทนาการ, สำนักงาน. (2551). **แผนพัฒนานันทนาการแห่งชาติ ฉบับที่ 1 (พ.ศ.2550- 2554).** กรุงเทพฯ: สำนักงานพัฒนาการกีฬาและนันทนาการ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา.
- ร้อยโทหญิง กิรณา กาญจนินทุ. (2549). **ความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของนักศึกษาวิชาทหาร ศูนย์ฝึกนักศึกษาวิชาทหาร. ศูนย์การกำลังสำรอง ถนนวิภาวดีรังสิต กรุงเทพมหานคร. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (การจัดการนันทนาการ).** กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สมบัติ กาญจนกิจ. (2535). **นันทนาการชุมชนและโรงเรียน.** กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- . (2542). **นันทนาการชุมชนและโรงเรียน.** กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตมหาสารคาม. (2555). แหล่งข้อมูล <http://www.ipemk.ac.th/> สืบค้นเมื่อ 30 กันยายน 2555.
- สมัคร ภูมิเขต. (2551). **ความพึงพอใจของนิสิตระดับปริญญาตรีที่มีต่อการเข้าร่วมกิจกรรม ตามหลักสูตรการศึกษาของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ปรินญาณิพนธ์ วท.ม. (การจัดการนันทนาการ).** กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สรุปผลการประชุมคณะรัฐมนตรี. (2555). **เอกสารการประชุมคณะรัฐมนตรี ณ ห้องประชุมงบประมาณ ชั้น 3 อาคารรัฐสภา ประจำวันอังคารที่ 8 พฤษภาคม 2555.** ถ่ายเอกสาร.
- สิวฉวี เข็ม. (2542). **การศึกษาพฤติกรรมการออกกำลังกาย และการเล่นกีฬาของนิสิตนักศึกษาในมหาวิทยาลัยของรัฐ. วิทยานิพนธ์ ค.บ. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.** ถ่ายเอกสาร.
- สำนักงานพัฒนาการกีฬาและนันทนาการ. (2553). **ร่าง แผนพัฒนานันทนาการแห่งชาติ ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2555-2559.** สำนักงานพัฒนาการกีฬาและนันทนาการ. กรุงเทพฯ:.
- เอนก หงษ์ทองคำ. (2542). **นันทนาการกับสังคม. (เอกสารประกอบคำสอน).** กรุงเทพฯ :
- อัศวิน มณีอินทร์. (2547). **การศึกษาการใช้เวลาว่างของนิสิตที่พักอาศัยในหอพักของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ปรินญาณิพนธ์ วท.ม. (การจัดการนันทนาการ).** กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- Krejcie, Robert V; & Morgan. Daryle M. (1970, September). **Determining Sample Size for Research activities, Educational and Psychological Measurement.** 30 (3): 608.
- Nash, Jay B. (1977). **The Philosophy of Recreation and Leisure.** St.Louis: G.U. Mosby Co.